

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **M. D. M.**, zastoupen Mgr. Jakubem Krčem, advokátem se sídlem Politických obětí 118, Frýdek - Místek, proti žalovanému: **Policie ČR - Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2017, č. j. KRPA-14528-18/ČJ-2017-000022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 2. 2017, č. j. 2 A 7/2017 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Jakubu Krčovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti v částce 12.002 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se dne 11. 1. 2017 dostavil na oddělení Cizinecké policie, Odbor pobytových agend, ul. Olšanská 2, Praha 3, za účelem legalizace pobytu na území České republiky. Následně bylo lustrací zjištěno, že dne 11. 4. 2012 bylo ukončeno řízení o žalobcově žádosti o azyl (rozhodnutí nabylo právní moci dne 18. 5. 2012). Žalobci bylo dále dne 29. 4. 2015 uloženo správní vyhoštění (rozhodnutím č. j. KRPA-84401-33/ČJ-2015-000022) v délce 3 let,

které nabylo právní moci dne 20. 7. 2015. Je rovněž veden v evidenci nežádoucích osob od data nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění do 9. 9. 2018. Žalobci byl dále vydán výjezdní příkaz č. GA0067599 s platností od 31. 10. 2016 do 19. 12. 2016, který mu byl udělen po propuštění ze ZZC Drahonice (kde byl dříve zajištěn od 6. 5. 2016).

[2] Rozhodnutím ze dne 13. 1. 2017, č. j. KRPA-14528-18/ČJ-2017-000022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný zajistil žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[3] Rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 16. 2. 2017, č. j. 2 A 7/2017 - 35 (dále jen „napadený rozsudek“), byla zamítnuta žaloba proti napadenému rozhodnutí žalovaného. Městský soud shrnul skutkový stav a na základě obsahu protokolu o podání vysvětlení konstatoval, že žalobce si byl vědom skutečnosti, že pobývá na území České republiky neoprávněně a dále si byl vědom i skutečnosti, že mu dne 29. 4. 2015 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce tudíž vědomě pobývá na území České republiky neoprávněně a v rozporu s rozhodnutím o správním vyhoštění. Tím byl naplněn důvod k zajištění stanovený v § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[4] Městský soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný nedostatečně odůvodnil realizovatelnost správního vyhoštění i délku zajištění žalobce. Je zřejmé, že důvodem pro stanovení zajištění na dobu 90 dnů je složitost výkonu správního vyhoštění, přičemž je nutné též přihlídnout ke skutečnosti, že žalobce sám svým jednáním proces správního vyhoštění značně ztížil tím, že nedisponuje cestovním dokladem. Žalovaný předpokládal, že se žalobcem bude sepsána žádost o zjištění totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu, a následně bude nucen vyčkat na jeho vydání a tuto dobu odhadl na 40 až 60 dnů. Do odhadované doby započítal také nutnost zajistit policejní eskortu, obstarání letenky a další komunikace s dotčeným státem, což odhadl na dalších asi 30 dnů. K realizovatelnosti správního vyhoštění pak žalovaný uvedl, že neexistuje překážka trvalejší povahy a z úkonů provedených v rámci řízení vedeného pod č. j. KRPA-174386/ČJ-2016-000022 vyplývá, že Konžská demokratická republika přislíbila vydání náhradního cestovního dokladu za předpokladu sdělení dodatečných informací ohledně realizovaného správního vyhoštění. Žalobce sám neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by plynuly překážky pro realizaci vyhoštění (žádné vazby na území České republiky). Předchozí realizace správního vyhoštění nebyla možná v důsledku uplynutí doby zajištění. Takové odůvodnění považuje soud za dostatečně přesvědčivé a obsáhlé. Na uvedené nemá vliv, že žalovaný přistoupil k opětovnému zjišťování totožnosti žalobce, ač tak pravděpodobně mohl učinit v rámci předchozích zajištění žalobce. Nicméně je z povahy věci logické, že právě v procesu vydání náhradního cestovního dokladu je zjišťována totožnost žalobce. Navíc ve vztahu k délce zajištění nemá tento krok, oproti ostatním nutným úkonům, dlouhého trvání (jde spíše o lustraci předcházející procesu vydání náhradního cestovního dokladu). Nemá ani vliv na odůvodnění doby zajištění.

[5] S ohledem na uvedené nelze ani usuzovat na porušení čl. 15 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“). Samotná skutečnost, že žalobce byl zajištěn opětovně, svědčí zejména o tom, že žalobce dlouhodobě nerespektuje, že jeho pobyt na území České republiky není oprávněný. Žalobce je ten, který udržuje zákonem neakceptovatelný stav, kdy pobývá na území České republiky bez patřičného oprávnění a v rozporu s vydaným rozhodnutím

pokračování

o správním vyhoštění. Z ničeho ani neplyne snaha žalobce zajistit si cestovní doklad či usilování o vycestování. Naopak žalobce byl se současnou situací srozuměn a byl si jí vědom.

[6] Městský soud dále zkoumal, jak žalovaný odůvodnil, že v posuzovaném případě nelze využít možnosti uložení zvláštních opatření namísto zajištění. Na tomto místě nepovažoval za dostačující, že žalobce spolupracuje se správním orgánem a sám se k němu dobrovolně dostavil. Naopak vyzdvihl, že zcela ignoruje vydané správní vyhoštění, v ČR žije již 23 let a za tu dobu měl jistě více možností, jak si zajistit legálně svůj pobyt a nemusel nechat dojít situaci až tak daleko, že mu bylo vydáno správní vyhoštění. Svým dlouhodobým přístupem k právním předpisům ČR prokázal existenci nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016 - 56).

[7] Konečně městský soud shledal nesprávnou identifikaci státní příslušnosti žalobce v napadeném rozhodnutí, kdy se místo zkratky COD náležející Konžské demokratické republice užilo zkratky COG, za formální nesprávnost, která nemůže mít vliv na obsah rozhodnutí a jeho zákonnost. Dále se totiž v napadeném rozhodnutí správně uvádí Demokratická republika Kongo. Nadto žalobce svou námitku v tomto rozsahu nijak nepřiblížil.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl v záhlaví označený rozsudek městského soudu, kterým byla jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného zamítnuta, jak bylo uvedeno výše. Stěžovatel svou kasační stížnost opírá o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje zdejšímu soudu, aby napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného zrušil.

[9] Stěžovatel namítá, že ve vztahu k možnosti realizace správního vyhoštění nerespektoval městský soud závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 4 Azs 242/2016 - 24. Městský soud uvedl, že stěžovatel žije v České republice již 23 let a za celou dobu mu ze strany domovské země nebyl vydán cestovní doklad, kdy tato jej v podstatě odmítla vydat, ale zároveň konstatuje, že přislíbila vydání cestovního dokladu. Přesně k takovým okolnostem se vyjádřil Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku, když zdůraznil potřebu náležitě posoudit otázku trvání objektivní překážky realizace správního vyhoštění – domovský stát odmítá cizinci vydat cestovní doklad. Žalovaný musí posoudit, zda došlo k nějaké změně v přístupu. Dle stěžovatele jsou, stejně jako v odkazovaném případě, závěry napadeného rozsudku v rozporu se zjištěným skutkovým stavem.

[10] Stěžovatel považuje za nesprávné, že městský soud posoudil délku zajištění jako přiměřenou, přestože uznal nadbytečnost zjišťování totožnosti žalobce. Podle stěžovatele by nebylo potřebné zajištění v délce 90 dnů, pokud by žalovaný tento nadbytečný úkon neprovedl.

[11] Konečně stěžovatel namítá, že při posuzování možnosti uložení zvláštních opatření nelze zohlednit dobu jeho pobytu v ČR (23 let) jako přítěžující okolnost, jak to bylo učiněno. Zvláštní opatření má být ukládáno na základě předchozích výsledků s jeho ukládáním, nikoliv na základě skutečností jiných, kterým je přisuzován negativní podtext.

[12] Žalovaný se k obsahu kasační stížnosti nikterak nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost žalobce **není** důvodná.

[15] Dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je *policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zabavení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*

[16] Existenci důvodu zajištění podle citovaného ustanovení stěžovatel nikterak nezpochybňuje. Rozporuje pouze způsob, jakým se městský soud vypořádal s možností realizace správního vyhoštění a s přiměřeností doby zajištění. Nejvyšší správní soud se proto věcí zabýval pouze v rozsahu uplatněných námitek, jak jsou vymezeny v bodech [9] až [11] tohoto rozsudku.

[17] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, má „[s]právní orgán [...] povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

[18] Z odkazovaného usnesení rozšířeného senátu vyplývá požadavek, aby správní orgán při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zhodnotil všechny jemu známé skutečnosti, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince. Není vyloučeno, že správní orgán dospěje k závěru, že správní vyhoštění je i přes takové skutečnosti alespoň potenciálně možné, a tedy zcela legitimně cizince zajistí, tomu však musí předcházet náležité posouzení zachycené v rozhodnutí o zajištění cizince.

[19] Stěžovatel vytýká městskému soudu rozporné závěry, neboť konstatoval, že domovský stát odmítá vydat stěžovateli po dobu 23 let, co žije v České republice, cestovní doklad, ale zároveň poukazuje na příslibení jeho vydání. Tak tomu ovšem není. Městský soud upozornil pouze na skutečnost, že stěžovatel si za poměrně dlouhou dobu pobytu na území České republiky nezajistil legální pobyt a nechal situaci zajít tak daleko, že byl vyhoštěn. To žádným způsobem neodporuje zjištění vyplývající ze správního spisu, že země původu příslibila vydání cestovního dokladu za podmínky sdělení informací o realizaci správního vyhoštění (konkrétní program návratu stěžovatele). Ani z žádných jiných podkladů založených ve spise neplyne, že by Demokratická republika Kongo odmítla vydat stěžovateli cestovní doklad. Nic takového neuváděl v průběhu správního či soudního řízení ani stěžovatel, který naopak výslovně sdělil, že sám nepodnikl žádné kroky k získání nového cestovního dokladu.

pokračování

[20] Jelikož tak z ničeho nelze dovodit, že by v případě stěžovatele došlo k odmítnutí vydání cestovního dokladu, což je nezbytným předpokladem pro realizaci správního vyhoštění, nelze se ztotožnit se stěžovatelem, že městský soud nerespektoval závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 4. 1. 2017, č. j. 4 Azs 242/2016 - 24. Nejvyšší správní soud i nadále zastává názor, že při zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je třeba, aby správní orgán náležitě odůvodnil, na základě jakých skutečností dovozuje, že opakované zajištění již splní svůj účel, jestliže se již dříve realizace vyhoštění nezdařila, neboť domovský stát odmítl vydat potřebný cestovní doklad. Nicméně, jak už bylo uvedeno, v daném případě k odmítnutí vydání cestovního dokladu nedošlo, přičemž žalovaný dostatečně zhodnotil ve vztahu k bezúčelnému předchozímu zajištění, zda je realizace správního vyhoštění aktuálně možná (str. 6 napadeného rozhodnutí). Žalovaný reflektoval důvod, pro který se během předchozího zajištění nepodařilo stěžovatele vyhostit – správnímu orgánu před uplynutím zákonné lhůty pro zajištění již nezbyl dostatek času na realizaci všech potřebných úkonů (jelikož stěžovatel se odmítl vrátit do země původu, bylo třeba zajistit víza pro policejní eskortu; dále informovat příslušný orgán Demokratické republiky Kongo, což je třeba učinit prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Nigérii). Země původu ovšem přislíbila vydání cestovního dokladu při realizaci správního vyhoštění. Takové hodnocení považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné a dodává, že uplynutí zákonné lhůty v případě dřívějšího zajištění za popsané situace nelze považovat za objektivní překážku vyhoštění. Jestliže správní orgán dříve nestihl zajistit všechny potřebné úkony za účelem realizace vyhoštění stěžovatele, neznamená to, že při dalším zajištění se tak stane znovu. Naopak lze očekávat, že správní orgán reflektuje informace získané při předchozím pokusu o vyhoštění a při vědomí všech nezbytných kroků zorganizuje návrat stěžovatele efektivněji. Potenciální možnost dosažení požadovaného výsledku proto lze přepokládat.

[21] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce nesprávného názoru soudu na otázku přiměřenosti doby zajištění. Městský soud sice uznal, že zjišťování totožnosti stěžovatele je nadbytečné, zároveň však dospěl k závěru, že v případě žádosti o vydání dokladu je to úkon obvyklý a na dobu zajištění nemá žádný vliv. Jedná se totiž o lustraci předcházející procesu vydání náhradního dokladu, která není z hlediska doby zajištění relevantní. Doba zajištění se odvíjí především od ostatních nutných úkonů. Stěžovatel v kasační stížnosti toliko konstatoval, že bez zjišťování totožnosti by byla potřebná doba zajištění kratší, ale nijak nepolemizuje s uvedeným posouzením soudu, který jasně vysvětlil, proč provedení tohoto nadbytečného úkonu nemá na délku zajištění vliv. V rozsahu uplatněných námitek tak Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou.

[22] Co se týče posuzování možnosti uložení jiných opatření místo zajištění, stěžovatel vytýká městskému soudu pouze fakt, že mu přičetl k tíži délku pobytu na území České republiky a tvrdí, že zvláštní opatření má být ukládáno pouze na základě předchozích zkušeností s jeho ukládáním. Ani zde nelze stěžovateli přisvědčit. Městský soud při posuzování předmětné otázky nepřičetl k tíži stěžovatele pouhou skutečnost, že na území České republiky žije již 23 let, nýbrž mu vytýkal, že si za celou dobu nevyřídil povolení k pobytu a nechal celou situaci vyústit až k uložení správního vyhoštění, které dále nerespektoval. Stejně tak není správný názor stěžovatele ohledně důvodů nevyužití jiného opatření. Dle předestřené pojetí by bylo možné zajistit cizince vždy až poté, co správní orgán využil jiná opatření, která se však ukázala jako neúčelná. To ovšem odporuje smyslu zákona i ustálené judikatuře, která ve vztahu k posouzení možnosti užití jiného opatření při zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců požaduje zohlednit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017,

č. j. 5 Azs 20/2016 - 38). Přesně tyto okolnosti žalovaný i městský soud hodnotily (viz bod [6] tohoto rozsudku a str. 3 až 5 napadeného rozhodnutí – žalovaný zohlednil i neexistenci stálého pobytu stěžovatele a nedostatek finančních prostředků), a dostály tak zákonným i judikатурním požadavkům.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

[25] Ustanovenému advokátovi Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za zastupování, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 3 a 4 a § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, 3 100 Kč za dva úkony právní služby, spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti; paušální náhradu hotových výdajů 600 Kč (2 x 300 Kč); dále cestovní výdaje ve výši 2.119 Kč; a náhradu za promeškaný čas v souvislosti s poskytnutím právní služby ve výši 1.000 Kč, celkem tedy **9.919 Kč**. Zdejší soud zástupci nepřiznal odměnu za nahlížení do spisu a studium spisu, protože se nejedná o samostatný úkon právní služby, jenž by byl svou povahou nejbližší prostudování trestního spisu při skončení vyšetřování ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu, nýbrž o součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 – 40). Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedený nárok o částku **2.083 Kč** odpovídající příslušné sazbě daně podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celkem tedy byla výrokem IV. tohoto rozsudku přiznána částka **12.002 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu